

En dialog cun ils pli auts magistrats

Midada tar il Radio Rumantsch a Berna

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

Tgi che è accredità sco schurnalista u schurnalist en la chasa federala vegn confruntà mintga di cun ina pluna infurmaziuns. Ins sto selecziunar e sa concentrar sin l'essenzial. Per ils Rumantschs datti bler lavur da translaziun supplementara. En la chasa da medias a Berna è er represchentà il Radio Rumantsch cun duas personas. *Niculin Bezzola* infurmescha davart la lavur politica naziunala, ma el tgira er il contact cun Rumantschas e Rumantschs en la Bassa e rapporta sur-londer en la rubrica «Quarta lingua», mintgamai la dumengia da las 08.15 u 16.15. Dapi quasi trais onns audan ins er la vusch surmirana da *Pia Plaz*, che infurmescha regularmain tge che curra e passa a Berna.

Pia Plaz è creschida si a Savognin. Suentar las scolas obligatorias ha ella frequentà il seminari da scolasts a Cuira. Dus onns ha *Pia Plaz* dà scola avant dad ir a Winterthur per sa scolar vinvant sin il sectur da schurnalissim e comunicaziun. Suentar ina activitad da trais onns sco redactura tar il Radio Rumantsch a Cuira ha ella tschertgà ina nova sfida a Berna. Per la fin d'avrigl banduna *Pia Plaz* Berna per sa deditgar a sia nova rolla da mamma. L'Agentura da novitads rumantscha (anr) ha profità da questa chaschun per dar ina discurrida davart sia lavur e sias experientschas sco correspondent rumantscha a Berna.

Al puls da la politica

Mintga di sa chatta ina pluna palpiri sin maisa u en la chaschella persunala. L'infurmaziun da la chasa federala è enorma, conferma *Pia Plaz*. Plinavant datti quasi mintga di conferenzas da medias, che quai saja dal cussegl federal, dals exponents da las partidas naziunalas u da parlamentararis. Per regla sa raduna il cussegl federal mintga mesemna per tractar ils divers problems da noss pajais. Infurmava pli baud il pledader dal cussegl federal sur-londer, èsi uss plitost usit che mintga schef infurmescha sez davart ils affars impurtants en ses departament. Suentar l'infurmaziun da las medias al pult han ils schurnalists la pussaivladad da tschentar dumondas als magistrats en discurs direct. Durant las sessiuns han

Pia Plaz banduna Berna ord motivs da maternitad e surdat uss il microfon a Claudio Spescha.

FOTO L. DEPLAZES

ils correspondents access al parlament cun la pussaivladad da discurrer cun tuts commembers da las chombras federalas. Ina lavur fitg fascinanta per *Pia Plaz* che vuleva sa specialisar sin la politica naziunala e tschertgava ina incumbensa cun atgna responsabladad. Ina lavur sco ella di: «al puls da la politica naziunala». A Berna sajan ins pli manaivel da la regenza e da las personas che decidan. Quai saja in avantatg perquai che las infurmaziuns vegnan direct da l'emprima istanza e betg da l'agentura sco a Cuira, constatescha *Pia Plaz*. En sia lavur metta ella las prioritads sin las infurmaziuns dal cussegl federal, dals exponents da las partidas e sin temas brisants u cuntravers. En tals cas vul ella era infurmar il pievel davart las consequenzas da las diversas mesiras.

Ils Rumantschs ston prestar daplì

La lavur sco redactura a Berna munta

daplì che be gudagnar il paun da mintgadi. Nus avain qua in status in pau spezial sco pitschna redacziun rumantscha. D'ina vart avain nus la medema incumbensa sco las redacziuns grondas, dentant cun meds pli modests. Nus lavurain ensemen cun ils collegas dal Tessin e da la Svizra romanda. Quai ha ses avantatgs gist en dumondas da translaziun.

Tgi che lavura sco redactura u redactor rumantsch en la chasa da medias a Berna sto conoscher bain tut las linguas naziunalas. Ils documents èn scrits en tudestg e franzos, darar en talian, quasi mai en rumantsch. Ils Rumantschs ston pia translatar tut sez, savens er tschertgar e formular sez novs peds, – ins patratgia vid «l'ommissiun fiscala u fraud fiscal» – quai che sto savens succeder sut grond squitsch, perquai che las novitads da las dudesch u da la saira na laschan betg spetgar. En quest senn pudain nus er

enritgir il linguatg rumantsch, di *Pia Plaz*. Il rumantsch ha ina pitschna muntada qua a Berna, però pudain nus cun nossa preschientscha e cun noss

blers contacts cun las cusseglieras ed ils cussegliers federalas e cun ils parlamentararis sensibilisar ils politichers per nosa lingua, punctuescha *Pia Plaz*.

Claudio Spescha: il nov correspondent

Claudio Spescha remplazza *Pia Plaz*. El cumenza sia lavur a Berna il prim da matg proxim. *Claudio Spescha* è naschì a Cuira sco figl da geniturs da Pigniu. Suentar la maturà a Cuira ha el studegià a Turitg romanistica (litteratura e linguistica franzosa, rumantscha e taliana) e scienza publicistica. Dapi l'onn 2004 lavura *Spescha* tar la redacziun dal Radio Rumantsch a Cuira, nua ch'el ha gia fatg in pau la medema lavur, quai vul dir: fatg novitads, moderau magazins d'infurmaziun, e s'occupà cun formats satirics. Dapi dus onns lavura *Spescha* er per

la redacziun da sport e collavura en divers projects.

Per sa preparar sin sia lavur a Berna ha *Spescha* rapportà da la sessiun da primavaira en collavuraziun cun *Niculin Bezzola* e *Pia Plaz* che al dat anc sustegn fin la fin d'avrigl. Cun sia midada a Berna tschertga *Spescha* – che fa gugent diversas chaussas – ina nova sfida al puls da la politica naziunala. Ina chausa che al plascha propi fitg bain. Ina ulteriura motivaziun per el è il fatg che la marca naziunala da la SRG SSR «idée suisse» vegn er vivida qua a Berna.